

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВ

ТУРИСТИЧНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО

методичні рекомендації для практичних робіт та самостійної роботи
здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобуття
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Туризм» спеціальності
242 «Туризм і рекреація» денної та заочної форм здобуття вищої освіти

Миколаїв

2026

УДК 338.48-6:908(100):338.483
Т86

Друкується за рішенням науково-методичної комісії факультету менеджменту МНАУ від 05.02.2026р. протокол № 6

Укладач:

Т. Г. Олійник – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємств, Миколаївський національний аграрний університет.

Рецензенти:

Дьоміна О. В. – директор туристичної агенції «Котигорошко»

Павлюк С. І. к.е.н., доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму
Миколаївського національного аграрного університету

Миколаївський національний аграрний
університет, 2026

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Тема 1. Політична карта світу.....	5
Тема 2. Туристично-краєзнавча характеристика країн Європи.....	8
Тема 3. Північноєвропейський туристичний район.....	12
Тема 4. Західноєвропейський туристичний район.....	16
Тема 5. Південноєвропейський туристичний район. Країни Середземномор'я.....	23
Тема 6. Центрально-східноєвропейський туристичний район.....	28
Тема 7. Ресурси Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону.....	35
Тема 8. Туристично-рекреаційний потенціал Австралії та Океанії.....	40
Тема 9. Ресурси Африканського туристичного регіону.....	43
Тема 10. Туристично-рекреаційні ресурси Американського туристичного району.....	47
Рекомендована література.....	52

ВСТУП

Дисципліна «Туристичне країнознавство» займає важливе місце у підготовці фахівців у сфері туризму та рекреації, оскільки забезпечує формування системних знань про туристичний потенціал країн світу. У сучасних умовах розвитку міжнародного туризму, розширення туристичних потоків і зростання конкуренції між туристичними DESTINATIONAMI особливого значення набуває вміння аналізувати природні, культурно-історичні та соціально-економічні особливості різних держав, оцінювати їх туристичні ресурси та визначати перспективи розвитку туристичної діяльності. Вивчення дисципліни сприяє формуванню професійних компетентностей майбутніх фахівців, необхідних для ефективної діяльності у сфері туризму.

Методичні рекомендації призначені для допомоги здобувачам вищої освіти у підготовці до практичних занять і виконанні самостійної роботи з дисципліни «Туристичне країнознавство». У них подано тематику практичних занять, теми доповідей, завдання для самостійного опрацювання, а також перелік основних джерел інформації.

Метою методичних рекомендацій є сприяння систематизації теоретичних знань студентів, розвитку аналітичного мислення, формуванню вмінь аналізувати туристичний потенціал країн світу та застосовувати отримані знання у майбутній професійній діяльності.

Тема 1. Політична карта світу

Теми доповідей:

1. Вплив глобалізації на формування сучасної політичної карти світу.
2. Геополітичні конфлікти та їх вплив на зміну державних кордонів.
3. Роль міжнародних організацій у вирішенні міжнародних конфліктів і підтриманні миру.
4. Процеси утворення нових держав у сучасному світі (розпад СРСР, Югославії, Чехословаччини).
5. Геополітичне значення території та природних ресурсів у розвитку держав.

Завдання 1. Заповніть таблицю 1. «Основні поняття політичної карти світу»

Таблиця 1. Основні поняття політичної карти світу

Поняття	Визначення
Політична карта світу	
Країна	
Держава	
Суверенітет	

Завдання 2. Заповніть таблицю 2. «Основні форми державного правління у світі»

Таблиця 2. Основні форми державного правління у світі

Форма правління	Характеристика	Приклади
Монархія		
Абсолютна монархія		
Конституційна монархія		
Республіка		
Президентська республіка		
Парламентська республіка		

Завдання 3. Заповніть таблицю 3. «Форми адміністративно-територіального устрою»

Форма устрою	Характеристика	Приклади
Унітарна держава		
Федерація		
Конфедерація		

Завдання 4. Заповніть таблицю 4. «Етапи формування політичної карти світу»

Таблиця 4. Етапи формування політичної карти світу

Період	Характеристика
Стародавній	
Середньовічний	
Новий	
Новітній	

Завдання 5. Заповніть таблицю 5. Типи країн світу

Таблиця 5. Типи країн світу

Тип країни	Приклади
Високорозвинені	
Середньорозвинені	
Країни, що розвиваються	

Завдання 6. Заповніть таблицю 6. «Основні міжнародні організації та їх діяльність»

Таблиця 6. Основні міжнародні організації та їх діяльність

Організація	Рік створення	Основна діяльність
ООН		
НАТО		
Європейський Союз		
ОПЕК		

Завдання 7. Тестові питання.

- Що відображає політична карта світу?
 - природні ресурси
 - кордони держав
 - клімат
- Скільки приблизно незалежних держав існує у світі?
 - близько 50
 - близько 200
 - понад 500
- Яка форма правління передбачає владу однієї особи – монарха?
 - федерація
 - монархія
 - республіка
- Яка країна є прикладом конституційної монархії?
 - Німеччина
 - Велика Британія
 - США
- Яка форма правління переважає у сучасному світі?
 - монархія
 - республіка
 - диктатура

6. Який орган влади є законодавчим у республіці?
 - a) парламент
 - b) уряд
 - c) суд
7. Яка держава є прикладом федерації?
 - a) Франція
 - b) США
 - c) Україна
8. Яка форма територіального устрою передбачає єдину систему влади?
 - a) унітарна держава
 - b) федерація
 - c) конфедерація
9. Яка міжнародна організація створена для підтримання миру і безпеки?
 - a) НАТО
 - b) ООН
 - c) ЄС
10. У якому році була створена Організація Об'єднаних Націй?
 - a) 1939
 - b) 1945
 - c) 1955
11. Який орган є головним судовим органом ООН?
 - a) Рада Безпеки
 - b) Міжнародний суд
 - c) Генеральна Асамблея
12. Яка міжнародна організація є військово-політичним союзом?
 - a) НАТО
 - b) ЄС
 - c) ОПЕК
13. Яка країна входить до «Великої сімки»?
 - a) Іспанія
 - b) Канада
 - c) Туреччина
14. Яка держава є прикладом абсолютної монархії?
 - a) Саудівська Аравія
 - b) Японія
 - c) Швеція
15. Що є основним елементом політичної карти світу?
 - a) природні зони
 - b) держави та міжнародні організації
 - c) кліматичні пояси

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Підготуйте коротку доповідь на тему «Сучасні зміни політичної карти світу та їх вплив на розвиток міжнародного туризму».

Завдання 2. Оберіть одну міжнародну організацію (ООН, НАТО, ЄС тощо) та підготуйте коротку характеристику її ролі у розвитку міжнародного співробітництва.

Завдання 3.

На контурній карті світу позначте:

- 10 найбільших за площею країн світу;
- 10 найпопулярніших туристичних країн.

Тема 2. Туристично-краєзнавча характеристика країн Європи

Теми доповідей:

1. Південноєвропейський туристичний район як один із центрів світового туризму.
2. Туристичний потенціал країн Середземномор'я.
3. пляжний туризм у країнах Південної Європи.
4. Культурно-історичний туризм у країнах Середземномор'я.
5. Гастрономічний туризм Італії, Іспанії та Франції.
6. Природні рекреаційні ресурси Середземноморського регіону.
7. Найпопулярніші туристичні центри Південної Європи.

Завдання 1. Провести порівняльну характеристику країн Середземномор'я та заповнити таблицю. Визначте, які країни мають схожі гастрономічні особливості. Яка країна, на вашу думку, має найбільш різноманітні природні ресурси для туризму? Обґрунтуйте свою відповідь.

Таблиця 1. Порівняльна характеристика туристичних ресурсів країн Середземномор'я

Країна	Основні туристичні центри	Природні ресурси	Історико-культурні пам'ятки	Гастрономічні особливості
Іспанія	Барселона, Мадрид, Севілья	Пляжі Коста-Брава, Піренеї	Саграда Фамілія, Альгамбра	Паелья, тапас
Італія				
Греція				
Франція				
Хорватія				
Кіпр				
Мальта				

Завдання 2. Заповніть таблицю та визначити:

- ✓ які країни Середземномор'я спеціалізуються на пляжному туризмі.
- ✓ які країни пропонують найкращі можливості для культурно-історичного туризму?

- ✓ які країни є популярними серед гастрономічних туристів?
- ✓ визначте країни, які приваблюють любителів активного та екологічного туризму.

Таблиця 2. Типи туризму в країнах Середземномор'я

Тип туризму	Характеристика	Приклади країн
Пляжний	Відпочинок на морському узбережжі	Іспанія, Греція, Італія
Культурно-історичний		
Гастрономічний		
Активний		
Екологічний		

Завдання 3. Заповніть таблицю та визначити основні туристичні ресурси країн Середземномор'я.

Таблиця 3. Основні туристичні ресурси країн Середземномор'я:

Країна	Природні ресурси	Історико-культурні ресурси	Соціально-економічні ресурси
Іспанія	Пляжі, гори, національні парки	Музеї, замки, історичні міста	Розвинена туристична інфраструктура, транспортна доступність
Італія			
Греція			
Франція			

Завдання 4. Заповніть таблицю про стан туристичної інфраструктури в країнах Середземномор'я.

Таблиця 4. Стан туристичної інфраструктури в країнах Середземномор'я

Країна	Готелі та заклади розміщення	Транспортна інфраструктура	Розважальні заклади	Сфера послуг
Іспанія				
Італія				
Греція				
Франція	Розкішні готелі, вілли, кемпінги на Лазурному березі	Розвинена мережа аеропортів, швидкісні потяги, автобуси	Багато ресторанів, барів, казино, нічних клубів	Високий рівень обслуговування, велика кількість магазинів та бутиків
Хорватія				
Кіпр				

Мальта				
--------	--	--	--	--

Завдання 5. Розрахувати структуру туристичних потоків до країн Середземномор'я (млн. туристів)

Таблиця 5. Динаміка та структура туристичних потоків до країн Середземномор'я (млн. туристів)

Країна	2014р.		2016р.		2018р.		2020р.		2022 р	
	млн. тур	%	млн. тур	%	млн. тур	%	млн. тур	%	млн. тур	%
Італія	65		75		82		19		71	
Греція	48		56		62		25		68	
Франція (Лазурний берег)	22		28		33		6		28	
Хорватія	11		12		13		4		12	
Кіпр	12		16		19		7		18	
Мальта	2		3		4		1		3	
Разом	160	100		100		100		100		100

Висновок

Завдання 6. Порівняти ціни на туристичні послуги в різних країнах Середземномор'я та визначити найбільш та найменш дорогі країни для відпочинку.

Таблиця 6. Порівняння цін на туристичні послуги в країнах Середземномор'я (середні ціни)

Країна	Готель (за ніч, двомісний номер)	Обід в ресторані (на особу)	Екскурсія (на особу)	Транспорт (квиток на автобус/метро)
Іспанія				
Італія				
Греція				
Франція (Лазурний берег)				
Хорватія				
Кіпр				
Мальта	60-160 €	18-35 €	40-90 €	1.5-2.5 €

Висновок

Завдання 7. Тестові запитання.

- До Південноєвропейського туристичного району належить:
 - Швеція
 - Іспанія

- с) Норвегія
- 2. Найпоширеніший вид туризму у Середземномор'ї:
 - а) космічний
 - б) пляжний
 - с) полярний
- 3. Столиця Італії:
 - а) Рим
 - б) Мілан
 - с) Венеція
- 4. До популярних курортів Іспанії належить:
 - а) Барселона
 - б) Берлін
 - с) Прага
- 5. Греція відома:
 - а) давньою історією
 - б) пустелями
 - с) льодовиками
- 6. Основним природним ресурсом Середземномор'я є:
 - а) море
 - б) степи
 - с) тундра
- 7. Гастрономічний туризм пов'язаний із:
 - а) дегустацією національних страв
 - б) музеями
 - с) пляжами
- 8. Одним із туристичних центрів Хорватії є:
 - а) Дубровник
 - б) Варшава
 - с) Будапешт
- 9. Найбільш популярний вид туризму у Греції:
 - а) пляжний
 - б) арктичний
 - с) гірський
- 10. До туристичних центрів Італії належить:
 - а) Флоренція
 - б) Краків
 - с) Прага
- 11. Португалія відома курортним регіоном:
 - а) Алгарве
 - б) Баварія
 - с) Сілезія
- 12. Основна перевага клімату Середземномор'я:
 - а) тепле літо
 - б) холодна зима

- с) тропічні дощі
13. До природного туризму належить:
- а) екотуризм
 - б) шопінг
 - с) бізнес-туризм
14. Одним із центрів туризму Франції є:
- а) Ніцца
 - б) Мюнхен
 - с) Прага
15. Туризм сприяє:
- а) розвитку економіки
 - б) зменшенню населення
 - с) зниженню доходів

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Підготуйте презентацію про туристичний потенціал однієї з країн Європи.

Завдання 2. Заповніть таблицю.

Країна	Столиця	Основні туристичні ресурси	Найвідоміші туристичні центри

Тема 3. Північноєвропейський туристичний район

Теми доповідей

1. Туристичний потенціал країн Північної Європи та його значення для міжнародного туризму.
2. Природні рекреаційні ресурси Північноєвропейського туристичного району.
3. Розвиток екологічного туризму у країнах Скандинавії.
4. Культурно-історичні пам'ятки країн Північної Європи як туристичні ресурси.
5. Роль національних парків і природоохоронних територій у розвитку туризму Північної Європи.

Завдання 1. Дайте визначення наступним поняттям у контексті Північноєвропейського туристичного району:

Фіорд _____

Північне сяйво _____

Архіпелаг _____

Гастрономічний туризм _____

Екотуризм _____

Завдання 2. Складіть порівняльну таблицю країн Північноєвропейського туристичного району за такими критеріями

Країна	Площа території	Населення	Орієнтовна кількість туристів на рік
Норвегія			
Швеція			
Данія			
Фінляндія			
Ісландія			
Естонія			
Латвія			
Литва			
Велика Британія			
Ірландія			

Завдання 3. Складіть порівняльну таблицю країн Північноєвропейського туристичного району за такими критеріями

Країна	Основні популярні туристичні місця	Переважаючі види туризму	Подійні рекреаційні ресурси
Норвегія			
Швеція			
Данія			
Фінляндія			
Ісландія			

Естонія			
Латвія			
Литва			
Велика Британія			
Ірландія			

Завдання 4. Розподіліть перелічені рекреаційні ресурси Північноєвропейського туристичного району на наступні категорії:

Країна	Природні рекреаційні ресурси	Культурно-історичні рекреаційні ресурси
Норвегія		
Швеція		
Данія		
Фінляндія		
Ісландія		
Естонія		
Латвія		
Литва		
Велика Британія		
Ірландія		

Завдання 5. Напишіть есе на тему: "Вплив природних та культурно-історичних ресурсів на формування туристичної привабливості Північноєвропейського регіону".

Завдання 6. Оберіть дві різні країни Північноєвропейського туристичного району та порівняйте їхні пропозиції в одному з видів туризму (наприклад, екотуризм, культурний туризм). Визначте їхні сильні та слабкі сторони.

ПРИКЛАД

Критерій	Норвегія	Швеція
Основні екотуристичні ресурси	Фіорди (унікальні екосистеми), гірські хребти, льодовики (вплив зміни клімату), узбережжя, можливості спостереження за дикою природою (морські птахи, кити).	Великі площі незайманих лісів та озер, архіпелаги (тендітні екосистеми), Лапландія (північна природа, саамі), можливості для пішого туризму та каякінгу.
Популярні види екотуризму	Круїзи фіордами з акцентом на екологічну відповідальність, піший туризм в горах, каякінг, спостереження за птахами та китами, зимові види спорту з	Піший туризм та трекінг у національних парках, каякінг в архіпелагах та на озерах, зимові походи на лижах та снігоступах, знайомство з культурою саамі (оленьство, традиційний спосіб життя).

	урахуванням екологічних норм.	
Сильні сторони	Унікальні та всесвітньо відомі природні ландшафти (фіорди), розвинена інфраструктура для морського туризму, фокус на збереженні природної спадщини.	Величезні площі дикої природи, різноманіття ландшафтів (від лісів до гір), розвинена мережа національних парків та природних заповідників, сильна екологічна свідомість населення.
Слабкі сторони	Вплив інтенсивного туризму на вразливі екосистеми фіордів, потенційний екологічний слід від круїзних суден, сезонність деяких видів активностей.	Менша концентрація унікальних природних об'єктів світового рівня (порівняно з фіордами), великі відстані між природними локаціями можуть ускладнювати логістику, вплив лісозаготівельної промисловості на деякі екосистеми.

Норвегія приваблює екотуристів своїми унікальними та вражаючими фіордами, пропонуючи морські подорожі та спостереження за величними ландшафтами. Сильною стороною є впізнаваність та розвинена інфраструктура. Однак існує ризик негативного впливу масового туризму на ці вразливі екосистеми.

Швеція, навпаки, пропонує більш різноманітний та розгалужений екотуризм, зосереджений на великих площах лісів, озер та архіпелагів. Сильними сторонами є збереженість природних територій та можливості для активного відпочинку на природі. Слабшою стороною може бути менша кількість всесвітньо відомих "візитних карток" у сфері екотуризму порівняно з норвезькими фіордами.

Обидві країни мають значний потенціал для розвитку екотуризму, але роблять акцент на різних аспектах своєї природної спадщини.

Завдання 7. Складіть детальний триденний туристичний маршрут однією з країн Північноєвропейського туристичного району на вибір. Включіть до маршруту відвідування не менше трьох різних популярних туристичних місць, враховуючи сезонність та транспортну доступність. Опишіть орієнтовний бюджет подорожі.

Завдання 8. Підготуйте коротку презентацію (5-7 слайдів), яка б розкривала туристичний потенціал Північноєвропейського туристичного району для певної цільової аудиторії (наприклад, для молоді, для сімей з дітьми, для любителів історії).

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Підготуйте повідомлення про туристичні ресурси однієї з країн Північної Європи.

Завдання 2. Заповніть таблицю.

Країна	Основні природні ресурси	Основні туристичні об'єкти	Основні види туризму

Завдання 3. Поясніть, чому Північна Європа є популярною для розвитку екологічного туризму.

Тема 4. Західноєвропейський туристичний район

Теми доповідей

1. Західноєвропейський туристичний район як один із центрів світового туризму.
2. Туристичний потенціал Франції як провідної туристичної країни Європи.
3. Культурно-історичний туризм у країнах Західної Європи.
4. Природні рекреаційні ресурси Західної Європи та їх роль у розвитку туризму.
5. Гірськолижний туризм у Альпах.
6. Гастрономічний туризм Франції, Італії та Іспанії.
7. Основні туристичні центри Німеччини та їх значення для розвитку туризму.
8. Роль туристичної інфраструктури у розвитку туризму в країнах Західної Європи.
9. Екотуризм і природний туризм у країнах Західної Європи.

Завдання 1. Заповнити коротку характеристику музеїв Франції. Розподіліть музеї за типами (художні, історичні, спеціалізовані).

- ✓ Виділіть музеї, які можна віднести до "обов'язкових для відвідування" у Франції.
- ✓ Знайдіть інформацію про найвідоміші експонати кожного музею.
- ✓ Складіть туристичний маршрут, що включає відвідування трьох музеїв на вибір.
- ✓ Підготуйте презентацію про один з музеїв, представивши його найцікавіші експонати.

Таблиця 1. Музеї Франції

Місто	Музей	Коротка характеристика
Париж	<i>Лувр</i>	Веде свою історію із XIII ст. Музей – із 1793 року. За кількістю експонатів, їх якістю і

		різноманіттям займає перше місце в світі. Каталоги музею нараховують близько 400 тис. експонатів, розділених на кілька історико-географічних напрямків: Давній Єгипет, Антична Греція, Римська Імперія, Давній Схід, Середні віки, Новий час, які, у свою чергу, діляться на живопис, скульптуру, прикладне мистецтво тощо. Лувр значно збагатив свою колекцію за часів Наполеона I, який вимагав від підкорених народів своєрідну данину у вигляді творів мистецтва
	<i>Музей д'Орсе.</i>	
	<i>Музей Родена</i>	
	<i>Центр Помпіду (Бобург).</i>	
	<i>Музей Оранжереї</i>	
Версаль	<i>Версальський палац і Тріанон</i>	
Ніцца	<i>Музей східного мистецтва</i>	
	<i>Музей Маттіса</i>	
Біаріцц	<i>Музей моря</i>	
	<i>Музей шоколаду</i>	
Тулуза	<i>Музей Бембер</i>	
	<i>Музей старої Тулузи</i>	
Шенонсо	<i>Замок Шенонсо</i>	

Завдання 2. Заповнити коротку характеристику курортів Німеччини
Таблиця 2. Курорти Німеччини

Курорт	Основні характеристики
Баден-Баден	«Літня столиця Європи» – один із найбільш популярних бальнеотерапевтичних курортів світового рівня з високо розвинутою курортною медициною, комфортабельними готелями, сектором розваг, особливо відомим є казино; у сучасному вигляді розвивається з XVI ст.; природна

	основа розвитку – хлоридно-натрієві мінеральні, радонові і термальні води, м'який клімат; спеціалізація: захворювання системи травлення, верхніх дихальних шляхів, опорно-рухового апарату, порушення обміну речовин, ревматичні та гінекологічні захворювання, лікування хронічної втоми і стресів, захворювання нервової системи, лікування посттравматичних і постопераційних синдромів;
Бад-Рейхенхальм	
Вісбаден	
Гарміш-Партенкірхен	
Оберstdорф	
Герольштейн	
Бад Емс	
Бінц	
Бад-Хомбург	
Бад Кіссінген	
Бад Ельстер	

Завдання 3. Провести порівняльну характеристику Західноєвропейського туристичного району та заповнити таблицю. Визначте, які країни мають схожі гастрономічні особливості. Яка країна, на вашу думку, має найбільш різноманітні природні ресурси для туризму? Обґрунтуйте свою відповідь.

Таблиця 3. Порівняльна характеристика країн Західної Європи

Країна	Природні ресурси	Клімат	Культурно-історичні пам'ятки	Гастрономічні особливості
Франція	Альпи, Піреней, річки Сена, Луара, Атлантичний океан, Середземне море	Помірний, середземноморський	Лувр, Ейфелева вежа, Версаль, Мон-Сен-Мішель	Сири, вина, круасани, фуа-гра
Німеччина				
Італія				
Іспанія				
Швейцарія				
Австрія				

Великобританія				
Нідерланди				
Бельгія				
Португалія				

Франція є однією з найкращих країн для туризму, оскільки вона має гори, узбережжя двох морів, річки, ліси, рівнини, виноградники та широкий вибір туристичних активностей – від гірськолижного спорту до пляжного відпочинку та винних турів.

Завдання 4. Визначити основні види туризму в країнах Західної Європи

Таблиця 4. Основні види туризму в країнах Західної Європи

Країна	Пляжний	Гірськолижний	Культурний	Гастрономічний	Екологічний	Екстремальний
Франція						
Німеччина						
Італія						
Іспанія						
Швейцарія						
Австрія						
Великобританія						
Нідерланди						
Бельгія						
Португалія						

Завдання 5. Гастрономічні маршрути Західної Європи. Запропонуйте власний гастрономічний маршрут через три країни Західної Європи. Опишіть основні страви, які варто скуштувати в кожній країні.

Таблиця 5. Гастрономічні маршрути Західної Європи

Етап маршруту	Країна	Основні страви та напої, які варто спробувати
1		
2		
3		

Завдання 6. Туристичний бюджет подорожі. Сплануйте 5-денну подорож в одну з країн Західної Європи. Розпишіть витрати на основні статті бюджету.

Таблиця 6. Туристичний бюджет подорожі

Статті витрат	Вартість (€)
---------------	--------------

Авіаквитки	
Проживання	
Харчування	
Транспорт	
Вхідні квитки в музеї та пам'ятки	
Сувеніри	
Загальна сума	

Завдання 7. Аналіз туристичних трендів. На основі власних знань або досліджень, заповніть таблицю про сучасні тренди у сфері туризму в Західній Європі.

Таблиця 7. Аналіз туристичних трендів країн Західної Європи

Тренд	Короткий опис	Приклад країни, де цей тренд популярний

Завдання 8. Порівняння туристичного потоку в країнах Західної Європи. Заповніть таблицю, вказавши приблизну кількість туристів (млн осіб) за останній рік для кожної країни (використовуйте реальні дані або оцініть самостійно).

Країна	Кількість туристів (млн осіб)	Основні туристичні міста
Франція		Париж, Ніцца, Ліон
Німеччина		Берлін, Мюнхен, Гамбург
Італія		
Іспанія		
Швейцарія		
Австрія		
Великобританія		
Нідерланди		
Бельгія		
Португалія		

Завдання 9. Витрати туристів у різних країнах Західної Європи. Заповніть таблицю, вказавши середні витрати туриста в день у різних країнах (в євро).

Таблиця 9. Витрати туристів у різних країнах Західної Європи.

Країна	Проживання (€)	Харчування (€)	Транспорт (€)	Розваги (€)	Загальні витрати(€)
--------	----------------	----------------	---------------	-------------	---------------------

Німеччина					
Італія					
Іспанія					
Швейцарія					
Австрія					

Завдання 10. Середня температура в туристичних регіонах Західної Європи. Вкажіть середню температуру (°C) у різні пори року в популярних туристичних містах.

Таблиця 10. Середня температура в туристичних регіонах Західної Європи

Місто	Зима (°C)	Весна (°C)	Літо (°C)	Осінь (°C)
Париж				
Берлін				
Рим				
Мадрид				
Берн				
Вена				
Лондон				
Амстердам				
Брюссель				
Лісабон				

Завдання 11. Заповніть таблицю найпопулярніших туристичних пам'яток Західної Європи. Оцінити популярність туристичних пам'яток за кількістю відвідувачів (млн осіб на рік).

Таблиця 11. Рейтинг найпопулярніших туристичних пам'яток Західної Європи

Пам'ятка	Країна	Кількість відвідувачів (млн осіб)
Ейфелева вежа	Франція	
Колізей	Італія	
Саграда Фамілія	Іспанія	
Букінгемський палац	Великобританія	
Нойшванштайн	Німеччина	

Завдання 12. Тестові завдання.

- До Західноєвропейського туристичного району належить:
 - Франція
 - Японія
 - Китай

2. Яка країна приймає найбільшу кількість туристів у світі?
 - a) Франція
 - b) Німеччина
 - c) Швейцарія
3. Який гірський хребет є основою розвитку гірськолижного туризму в Західній Європі?
 - a) Карпати
 - b) Альпи
 - c) Піренеї
4. До туристичних центрів Франції належить:
 - a) Париж
 - b) Прага
 - c) Варшава
5. Який музей є одним із найвідоміших у світі?
 - a) Лувр
 - b) Прадо
 - c) Ермітаж
6. До популярних туристичних об'єктів Великобританії належить:
 - a) Біг-Бен
 - b) Колізей
 - c) Саграда Фамілія
7. До гастрономічних продуктів Франції належать:
 - a) круасани
 - b) суші
 - c) тако
8. Німеччина відома:
 - a) ковбасами та пивом
 - b) суші
 - c) паельєю
9. До гірськолижних курортів Франції належить:
 - a) Куршевель
 - b) Барселона
 - c) Лісабон
10. Яка країна славиться шоколадом і сиром?
 - a) Швейцарія
 - b) Італія
 - c) Іспанія
11. До туристичних центрів Нідерландів належить:
 - a) Амстердам
 - b) Будапешт
 - c) Афіни
12. Основним видом туризму в Західній Європі є:
 - a) культурно-історичний
 - b) полярний

- с) космічний
13. Який вид туризму пов'язаний із дегустацією національних страв?
- а) гастрономічний
б) спортивний
с) діловий
14. До природних рекреаційних ресурсів належать:
- а) гори
б) музеї
с) замки
15. Туризм сприяє:
- а) розвитку економіки
б) зменшенню доходів
с) зменшенню населення

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Підготуйте короткий огляд туристичних ресурсів Франції, Німеччини або Великобританії.

Завдання 2. Заповніть таблицю.

Країна	Основні туристичні центри	Вид туризму	Туристичні ресурси

Завдання 3. Поясніть роль туристичної інфраструктури у розвитку туризму в країнах Західної Європи.

Тема 5. Південноєвропейський туристичний район. Країни Середземномор'я

Теми доповідей

- Особливості формування Південноєвропейського туристичного району.
- Туристичний потенціал країн Середземномор'я.
- Роль Середземноморського регіону у розвитку міжнародного туризму.
- Пляжний туризм у країнах Південної Європи: сучасний стан і перспективи розвитку.
- Культурно-історичні ресурси країн Середземномор'я.

Завдання 1. Провести порівняльну характеристику країн Середземномор'я та заповнити таблицю. Визначте, які країни мають схожі гастрономічні особливості. Яка країна, на вашу думку, має найбільш різноманітні природні ресурси для туризму? Обґрунтуйте свою відповідь.

Таблиця 1. Порівняльна характеристика туристичного потенціалу країн Середземномор'я

Країна	Основні туристичні центри	Природні ресурси	Історико-культурні пам'ятки	Гастрономічні особливості
Іспанія	Барселона, Мадрид, Севілья	Пляжі Коста-Брава, Піренеї	Саграда Фамілія, Альгамбра	Паелья, тапас
Італія				
Греція				
Франція				
Хорватія				
Кіпр				
Мальта				

Завдання 2. Заповніть таблицю та визначити:

- ✓ які країни Середземномор'я спеціалізуються на пляжному туризмі.
- ✓ які країни пропонують найкращі можливості для культурно-історичного туризму?
- ✓ які країни є популярними серед гастрономічних туристів?
- ✓ визначте країни, які приваблюють любителів активного та екологічного туризму.

Таблиця 2. Типи туризму в країнах Середземномор'я

Тип туризму	Характеристика	Приклади країн
Пляжний	Відпочинок на морському узбережжі	Іспанія, Греція, Італія
Культурно-історичний		
Гастрономічний		
Активний		
Екологічний		

Завдання 3. Заповніть таблицю та визначити основні туристичні ресурси країн Середземномор'я.

Таблиця 3. Основні туристичні ресурси країн Середземномор'я:

Країна	Природні ресурси	Історико-культурні ресурси	Соціально-економічні ресурси
Іспанія	Пляжі, гори, національні парки	Музеї, замки, історичні міста	Розвинена туристична інфраструктура, транспортна доступність
Італія			
Греція			
Франція			

Завдання 4. Заповніть таблицю про стан туристичної інфраструктури в країнах Середземномор'я.

Таблиця 4. Стан туристичної інфраструктури в країнах Середземномор'я

Країна	Готелі та заклади розміщення	Транспортна інфраструктура	Розважальні заклади	Сфера послуг
Іспанія				
Італія				
Греція				
Франція	Розкішні готелі, вілли, кемпінги на Лазурному березі	Розвинена мережа аеропортів, швидкісні потяги, автобуси	Багато ресторанів, барів, казино, нічних клубів	Високий рівень обслуговування, велика кількість магазинів та бутиків
Хорватія				
Кіпр				
Мальта				

Завдання 5. Розрахувати структуру туристичних потоків до країн Середземномор'я (млн. туристів)

Таблиця 5. Динаміка та структура туристичних потоків до країн Середземномор'я (млн. туристів)

Країна	2015р.		2020р.		2022р.		2023р.		2024 р	
	млн. тур	%	млн. тур	%	млн. тур	%	млн. тур	%	млн. тур	%
Італія	65		75		82		19		71	
Греція	48		56		62		25		68	
Франція (Лазурний берег)	22		28		33		6		28	
Хорватія	11		12		13		4		12	
Кіпр	12		16		19		7		18	
Мальта	2		3		4		1		3	
Разом	160	100		100		100		100		100

Висновок

Завдання 6. Порівняти ціни на туристичні послуги в різних країнах Середземномор'я та визначити найбільш та найменш дорогі країни для відпочинку.

Таблиця 6. Порівняння цін на туристичні послуги в країнах Середземномор'я (середні ціни)

Країна	Готель (за ніч, двомісний номер)	Обід в ресторані (на особу)	Екскурсія (на особу)	Транспорт (квиток на автобус/метро)
Іспанія				
Італія				
Греція				
Франція (Лазурний берег)				
Хорватія				
Кіпр				
Мальта	60-160 €	18-35 €	40-90 €	1.5-2.5 €

Висновок

Завдання 7. Тестові завдання

- Які країни входять до Південноєвропейського туристичного району?
 - Німеччина, Польща, Чехія
 - Іспанія, Італія, Греція, Португалія
 - Норвегія, Швеція, Фінляндія
 - Україна, Білорусь, Молдова
- Яким морем переважно омивається Південна Європа?
 - Балтійським
 - Чорним
 - Середземним
 - Північним
- Який тип клімату переважає в країнах Південної Європи?
 - Континентальний
 - Арктичний
 - Середземноморський
 - Субарктичний
- Який вид туризму є найбільш поширеним у країнах Південної Європи?
 - Гірничий
 - Пляжний
 - Космічний
 - Полярний
- Яке місто є популярним туристичним центром Іспанії?
 - Барселона
 - Варшава
 - Берлін
 - Прага
- Які міста є популярними туристичними центрами Італії?

- а) Рим, Флоренція, Венеція
 - б) Афіни, Салоніки
 - в) Лісабон, Порту
 - г) Дубровник, Спліт
7. Яка країна відома островами Крит, Родос і Санторіні?
- а) Іспанія
 - б) Греція
 - в) Португалія
 - г) Франція
8. Який вид туризму пов'язаний з відвідуванням пам'яток історії та культури?
- а) Екстремальний
 - б) Пляжний
 - в) Культурно-історичний
 - г) Спортивний
9. Який вид туризму пов'язаний із дегустацією національних страв і напоїв?
- а) Релігійний
 - б) Гастрономічний
 - в) Діловий
 - г) Екстремальний
10. Що сприяє розвитку природного туризму в Південній Європі?
- а) Відсутність гір
 - б) Різноманітність природних ландшафтів
 - в) Відсутність морів
 - г) Холодний клімат
11. Який вид відпочинку належить до активного природного туризму?
- а) Пляжний відпочинок
 - б) Піші прогулянки
 - в) Шопінг
 - г) Театральні вистави
12. Які ресурси є основою розвитку туризму в Середземномор'ї?
- а) Промислові ресурси
 - б) Рекреаційні ресурси
 - в) Військові ресурси
 - г) Транспортні ресурси
13. До природних рекреаційних ресурсів належать:
- а) Археологічні пам'ятки
 - б) Гори, море, ліси
 - в) Музеї
 - г) Театри
14. Яка країна відома туристичним центром Дубровник?
- а) Греція
 - б) Італія

в) Хорватія

г) Франція

15. Що означає сталий розвиток туризму?

а) Масове будівництво готелів

б) Розвиток туризму без урахування природи

в) Збереження природного та культурного середовища

г) Зменшення кількості туристів

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Підготуйте презентацію про туристичний потенціал однієї з країн Середземномор'я.

Завдання 2. Заповніть таблицю.

Країна	Основні курорти	Основні туристичні ресурси	Вид туризму

Завдання 3. Проаналізуйте роль пляжного туризму в економіці країн Південної Європи.

Тема 6. Центрально-східноєвропейський туристичний район

Теми доповідей

1. Загальна характеристика Центрально-Східноєвропейського туристичного району.
2. Історико-культурна спадщина країн Центрально-Східної Європи як туристичний ресурс.
3. Розвиток культурно-історичного туризму в країнах Центрально-Східної Європи.
4. Природні рекреаційні ресурси Центрально-Східної Європи та їх використання у туризмі.
5. Гірські туристичні ресурси Карпат і Татр.

Завдання 1. Використовуючи доступні джерела інформації (статистичні дані, довідники, інтернет-ресурси), необхідно внести відсутні значення для кожної країни за показниками, які наведені в таблиці 1.

✓ Визначити країни з найбільшою та найменшою кількістю населення, площею та кількістю туристів.

✓ Порівняти щільність населення різних країн.

✓ Співвіднести кількість туристів з іншими показниками (наприклад, чи є зв'язок між площею країни та кількістю туристів?).

✓ На основі аналізу заповненої таблиці зробити загальні висновки про туристичний потенціал країн Центрально-східної Європи, визначити лідерів та аутсайдерів за кількістю туристів, а також виявити можливі фактори, що впливають на туристичну привабливість кожної країни.

Таблиця 1. Основні характеристики країн Центрально-східноєвропейського туристичного району

Країна	Населення, млн осіб	Площа, км ²	Щільність населення, осіб/ км ²	Столиця	Орієнтована кількість туристів, млн. осіб
Польща	37,75	312 696	121	Варшава	34.6
Чехія					
Молдова					
Україна					
Словаччина					
Угорщина					
Румунія					
Болгарія					
Словенія					
Хорватія					
Боснія і Герцеговина					
Сербія					
Чорногорія					
Північна Македонія					
Албанія					

Завдання 2. Заповніть таблицю вказавши основні міста Польщі, які згадуються як туристично привабливі, та перелічивши хоча б одну визначну пам'ятку або ресурс, що робить їх цікавими для туристів.

Таблиця 2. Визначні пам'ятки Польщі

Місто	Визначна пам'ятка/Ресурс	Орієнтована кількість туристів
Краків	Королівський замок Вавель, ,	У 2023 році замок відвідало понад 2,56 мільйона осіб, що є абсолютним рекордом за всю історію існування музею.
	Краківський Барбакан	точних даних немає
	Головна Ринкова площа	щорічно відвідують Краків понад 9 мільйонів осіб у 2023 році.
Закопане		
Варшава		
Гданськ		
Вроцлав		

Познань		
---------	--	--

Завдання 3. Використовуючи власні знання або додаткові джерела, заповніть відсутні дані в таблиці для наведених пам'яток

Таблиця 3. Архітектурні пам'ятки Чехії

Назва пам'ятки	Місто/Регіон	Рік заснування/будівництва (орієнтовно)	Короткий опис	Статус (напр., ЮНЕСКО, національна пам'ятка)	Додаткова цікава інформація
Празький Град	Прага	IX століття	Величний замковий комплекс з соборами, палацами та садами, символ Праги	Національна пам'ятка, об'єкт ЮНЕСКО	Резиденція чеських королів та президентів.
Карлів міст					
Староміська площа					
Собор Святого Миколая (Мала Страна)					
Танцюючий дім					
Замковий комплекс Чеський Крумлов					
Вілла Тугендгат					
Замок Шпільберк					

Завдання 4. Заповніть коротку характеристику оздоровчих курортів України

Таблиця 4. Оздоровчі курорти України

Назва курорту/регіону	Розташування (область)	Основні лікувальні фактори	Тип розміщення (санаторії, готелі з мед. послугами тощо)
Трускавець	Львівська	Мінеральні води ("Нафтуся", "Марія", "Софія", "Броніслава"), озокерит	Санаторії, готелі з медичними центрами, вілли

Моршин			
Східниця			
Миргород			
Хмільник			
Бердянськ			
Євпаторія			
Саки			
Шаян			
Поляна			
Синяк			
Берегове та Косино			

Завдання 5. Заповніть таблицю "Основні страви країн Центрально-Східної та Південно-Східної Європи". Для кожної країни вкажіть щонайменше одну основну страву, яку ви вважаєте найбільш репрезентативною для її кухні. За бажанням можете додати більше страв.

Таблиця 5. Основні страви країн Центрально-Східної та Південно-Східної Європи

Країна	Основна страва (страви)	Короткий опис
Польща	Перогі (Pierogi), Бігос (Bigos), Котлет шніцель (Kotlet schabowy), Журек (Żurek), Голубці (Gołąbki)	Вареники з різними начинками (картопля, сир, капуста, м'ясо, фрукти); тушкована капуста з м'ясом та ковбасою; панірована свиняча відбивна; кислий житній суп з ковбасою та яйцем; капустяні листки, фаршировані рисом та м'ясом.
Чехія		
Словаччина		
Угорщина		
Румунія		
Болгарія		
Україна		
Білорусь		
Молдова		
Словенія	Краньська ковбаса (Kranjska klobasa), Штруклі (Štruklji), Жганці (Žganci), Потиця (Potica) (десерт)	Копчена свиняча ковбаса; варені або запечені рулети з тіста з різними начинками (сир, яблука, мак, горіхи); гречана або кукурудзяна каша; святковий рулет з дріжджового тіста з горіховою, маковою або іншою солодкою начинкою.

Хорватія		
Боснія і Герцеговина		
Сербія		
Чорногорія		
Північна Македонія		
Албанія		

Завдання 6. Заповніть таблицю, порівнюючи п'ять країн ЦСЄ за такими критеріями:

- ✓ Основний вид туризму (наприклад, культурно-історичний, гірськолижний, пляжний, лікувально-оздоровчий).
- ✓ Найпопулярніший туристичний напрямок (місто або регіон).
- ✓ Кількість іноземних туристів за останній доступний рік (вказіть джерело інформації, якщо можливо).

Країна	Основний вид туризму	Найпопулярніший напрямок	Кількість іноземних туристів

Завдання 7. (Картографічне): На контурній карті Центрально-Східної Європи позначте та підпишіть столиці п'яти країн, які, на вашу думку, є найбільш популярними туристичними напрямками в цьому регіоні.

Під картою, коротко (одним-двома реченнями) вкажіть одну-дві головні причини, чому це місто приваблює туристів (наприклад, історичні пам'ятки, культурні події, унікальна атмосфера).

Завдання 8. Тестові завдання

1. До Центрально-Східноєвропейського туристичного району належить країна:
 - а) Франція
 - б) Польща
 - в) Іспанія
 - г) Данія
2. Яке озеро є найбільшим у Центральній Європі?
 - а) Балатон
 - б) Байкал
 - в) Женевське
 - г) Ладозьке
3. Який гірський масив є важливим туристичним ресурсом регіону?
 - а) Анди
 - б) Карпати
 - в) Гімалаї
 - г) Кавказ
4. Яке місто є столицею Чехії?

- а) Прага
 - б) Братислава
 - в) Варшава
 - г) Софія
5. Який вид туризму активно розвивається завдяки мінеральним водам і термальним джерелам?
- а) Космічний
 - б) Оздоровчий
 - в) Промисловий
 - г) Екстремальний
6. Яка країна відома озером Балатон?
- а) Угорщина
 - б) Польща
 - в) Болгарія
 - г) Чехія
7. Плітвіцькі озера знаходяться у:
- а) Польщі
 - б) Хорватії
 - в) Румунії
 - г) Болгарії
8. Яка річка є однією з найбільших у регіоні?
- а) Дунай
 - б) Ніл
 - в) Амазонка
 - г) Янцзи
9. Яке місто є туристичним центром Угорщини?
- а) Будапешт
 - б) Загреб
 - в) Варна
 - г) Братислава
10. Який вид туризму пов'язаний із фестивалями та культурними подіями?
- а) Подієвий туризм
 - б) Космічний туризм
 - в) Промисловий туризм
 - г) Екологічний туризм
11. Який національний парк є об'єктом природного туризму регіону?
- а) Словацький Рай
 - б) Єллоустоун
 - в) Серенгеті
 - г) Банф
12. Яке море омиває узбережжя Болгарії?
- а) Балтійське
 - б) Чорне
 - в) Північне

г) Середземне

13. Який вид туризму передбачає подорожі до історичних пам'яток?

а) Культурно-історичний

б) Промисловий

в) Космічний

г) Спортивний

14. Який курорт відомий мінеральними водами?

а) Карлові Вари

б) Лондон

в) Берлін

г) Амстердам

15. Яка тенденція характерна для сучасного туризму в Центрально-Східній Європі?

а) Зменшення туристичних потоків

б) Зростання культурного та природного туризму

в) Відмова від туристичної інфраструктури

г) Зменшення кількості фестивалів

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Підготуйте короткий аналіз туристичних ресурсів однієї з країн Центрально-Східної Європи.

Завдання 2. Заповніть таблицю.

Країна	Основні туристичні об'єкти	Вид туризму	Туристичні центри

Завдання 3. Проаналізуйте роль історико-культурної спадщини у розвитку туризму в регіоні.

Тема 7. Ресурси Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону

Теми доповідей

1. Загальна характеристика Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону.
2. Туристичний потенціал Китаю.
3. Туристичні ресурси Японії та їх роль у міжнародному туризмі.
4. Пляжний туризм у країнах Південно-Східної Азії.
5. Роль Австралії та Нової Зеландії у розвитку пригодницького туризму.

Завдання 1. На основі матеріалу лекції та додаткових джерел охарактеризуйте туристичні ресурси окремих країн Азійсько-Тихоокеанського регіону. Проаналізуйте природні туристичні ресурси зазначених країн (гори, острови, океани, природні парки, коралові рифи тощо).

Визначте основні культурно-історичні пам'ятки та туристичні об'єкти. Встановіть, які види туризму найбільш розвинені у кожній країні. Заповніть таблицю 1., використовуючи інформацію лекції.

Таблиця 1. Характеристика туристичних ресурсів країн Азійсько-Тихоокеанського регіону.

Країна	Основні природні ресурси	Культурно-історичні ресурси	Основні види туризму
Китай			
Японія			
Таїланд			
Австралія			
Нова Зеландія			

Завдання 2. На основі матеріалів лекції проаналізуйте основні види туризму, характерні для Азійсько-Тихоокеанського регіону.

1. Визначте країни, у яких найбільш активно розвивається кожний туристичний напрямок.
2. Наведіть приклади найвідоміших туристичних об'єктів або місць відвідування.
3. Охарактеризуйте основні особливості розвитку кожного виду туризму (природні умови, культурні ресурси, туристична інфраструктура, популярність серед туристів).
4. Заповніть таблицю.

Таблиця 2. Основні туристичні напрямки та їх характеристика в Азійсько-Тихоокеанському туристичному регіоні

Туристичний напрямок	Основні країни	Головні туристичні об'єкти	Особливості туризму
Культурно-історичний			
Пляжний			
Пригодницький			
Гастрономічний			
Медичний			

Завдання 3. Використовуючи карту Азійсько-Тихоокеанського регіону, виконайте такі завдання:

1. Позначте країни з найбільшим туристичним потенціалом:
 - Китай
 - Японія
 - Таїланд
 - Австралія
 - Нова Зеландія

2. Позначте основні туристичні об'єкти:

- Велика Китайська стіна
- гора Фудзі
- острів Балі
- Великий Бар'єрний риф
- Ангкор-Ват

3. Визначте основні туристичні райони:

- Північно-Східна Азія
- Південно-Східна Азія
- Австралія та Океанія.

Завдання 4. Ситуаційні завдання (кейси)

Кейс 1. Туристична компанія планує організувати тур для молоді з активною програмою відпочинку (дайвінг, серфінг, трекінг).

Завдання: Визначте країну, яка найкраще підходить для такого туру. Поясніть свій вибір.

Кейс 2. Група туристів цікавиться культурною спадщиною та історичними пам'ятками.

Завдання: Запропонуйте туристичний маршрут у межах Азійсько-Тихоокеанського регіону. Назвіть основні туристичні об'єкти.

Кейс 3. Туристи хочуть поєднати відпочинок на пляжі з гастрономічним туризмом.

Завдання: Визначте країну, де це можливо. Наведіть приклади національних страв.

Завдання 5. Тестові завдання

1. До Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону належить країна:
 - а) Франція
 - б) Японія
 - в) Польща
 - г) Норвегія
2. Яка країна має найбільший вплив на туристичні потоки регіону?
 - а) Японія
 - б) Бразилія
 - в) Німеччина
 - г) Канада
3. Найбільший кораловий риф світу знаходиться в:
 - а) Японії
 - б) Австралії
 - в) Індії
 - г) Індонезії
4. Яка країна відома горою Фудзі?
 - а) Китай
 - б) Японія
 - в) Непал
 - г) Корея
5. Ангкор-Ват знаходиться у:
 - а) Таїланді
 - б) Камбоджі
 - в) В'єтнамі
 - г) Індії
6. Який вид туризму пов'язаний із подорожами до природних територій?
 - а) Екотуризм
 - б) Космічний туризм
 - в) Промисловий туризм
 - г) Діловий туризм
7. Балі є туристичним центром:
 - а) Індонезії
 - б) Китаю
 - в) Японії
 - г) Індії
8. Який тип туризму пов'язаний із відвідуванням історичних пам'яток?
 - а) Культурно-пізнавальний
 - б) Космічний
 - в) Промисловий
 - г) Екстремальний
9. Основною особливістю туризму регіону є:
 - а) різноманітність природних ресурсів

- б) відсутність культурних пам'яток
 - в) холодний клімат
 - г) відсутність інфраструктури
10. Який вид туризму пов'язаний із дегустацією національних страв?
- а) гастрономічний
 - б) релігійний
 - в) спортивний
 - г) промисловий
11. Трекінг у Гімалаях найбільш популярний у:
- а) Непалі
 - б) Японії
 - в) Таїланді
 - г) Китаї
12. Яка країна відома сучасними технологіями та урбаністичним туризмом?
- а) Сінгапур
 - б) Монголія
 - в) Непал
 - г) Камбоджа
13. Основним видом туризму на тропічних островах є:
- а) пляжний
 - б) космічний
 - в) промисловий
 - г) діловий
14. Який природний об'єкт є символом Австралії?
- а) Великий Бар'єрний риф
 - б) Альпи
 - в) Гімалаї
 - г) Карпати
15. Який фактор сприяє швидкому розвитку туризму у регіоні?
- а) розвиток інфраструктури
 - б) ізоляція країн
 - в) відсутність транспорту
 - г) низький попит

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Підготуйте доповідь про туристичний потенціал Китаю або Японії.

Завдання 2. Заповніть таблицю.

Країна	Основні природні ресурси	Основні туристичні об'єкти	Основні види туризму

Завдання 3. Поясніть причини швидкого розвитку туризму у країнах Південно-Східної Азії.

Тема 8. Туристично-рекреаційний потенціал Австралії та Океанії

Теми доповідей

1. Туристично-рекреаційний потенціал Австралії.
2. Великий Бар'єрний риф як один із найважливіших туристичних об'єктів світу.
3. Роль національних парків Австралії у розвитку туризму.
4. Туристичні ресурси Нової Зеландії.
5. Розвиток пригодницького туризму у країнах Океанії.

Завдання 1. На основі лекції визначте основні природні та культурні туристичні ресурси Австралії. Заповніть таблицю 1.

Таблиця 1. Основні туристичні ресурси Австралії

Тип туристичних ресурсів	Приклади об'єктів	Туристичне значення
Природні		
Національні парки		
Пляжі		
Історико-культурні		

Завдання 2. Проаналізуйте основні туристичні центри Австралії та їх спеціалізацію.

Таблиця 2. Туристичні центри Австралії

Місто	Основні туристичні об'єкти	Вид туризму
Сідней		
Мельбурн		
Канберра		
Перт		

Завдання 3. Порівняйте туристичні ресурси різних країн Океанії.

Таблиця 3. Порівняльна характеристика туристичних ресурсів країн Океанії

Країна	Природні ресурси	Культурні ресурси	Основні види туризму
Нова Зеландія			
Фіджі			
Самоа			
Тонга			

Завдання 4. Визначте, які види туризму найбільш розвинені в регіоні та наведіть приклади.

Таблиця 4. Основні види туризму в Австралії та Океанії

Вид туризму	Країни поширення	Основні туристичні об'єкти
Пляжний		
Екотуризм		
Пригодницький		
Дайвінг		
Культурний		

Завдання 5. Проаналізуйте фактори, що сприяють розвитку туризму у регіоні.

Фактор	Характеристика	Приклад країни
Природні ресурси		
Кліматичні умови		
Культурна спадщина		
Туристична інфраструктура		

Завдання 6. Ситуаційне завдання. Туристична компанія планує створити новий тур до Австралії та Нової Зеландії.

Питання:

1. Які туристичні об'єкти варто включити до маршруту?
2. Які види туризму можуть зацікавити туристів у цьому регіоні?
3. Які природні особливості регіону можуть бути використані у туристичних програмах?

Завдання 7. Кейс-завдання. Міжнародна туристична компанія планує розвивати екологічний туризм на островах Океанії.

Завдання:

1. Визначте країни або острови, де доцільно розвивати екотуризм.
2. Назвіть природні об'єкти, які можуть стати основою для екотуристичних маршрутів.
3. Запропонуйте два приклади туристичних програм.

Завдання 8. Тестові запитання.

Яка держава займає цілий континент?

- А) Нова Зеландія
- Б) Австралія
- В) Фіджі
- Г) Самоа

Найбільша система коралових рифів у світі:

- А) Маріанський риф
- Б) Великий Бар'єрний риф
- В) Атлантичний риф
- Г) Карибський риф

Столиця Австралії:

- А) Сідней
- Б) Мельбурн
- В) Канберра
- Г) Перт

На яких островах розташована Нова Зеландія?

- А) Трьох островах
- Б) Двох основних островах
- В) Одному острові
- Г) П'яти островах

Найбільш популярний вид туризму на островах Океанії:

- А) Гірський
- Б) Пл'ажний
- В) Лісовий
- Г) Промисловий

Який вид туризму активно розвивається у Новій Зеландії?

- А) Космічний
- Б) Пригодницький
- В) Арктичний
- Г) Промисловий

До якої частини світу належить Фіджі?

- А) Європа
- Б) Африка
- В) Океанія
- Г) Америка

Який вид туризму розвинений біля коралових рифів?

- А) Дайвінг
- Б) Гірський туризм
- В) Сільський туризм
- Г) Освітній туризм

Яке місто є найбільшим у Новій Зеландії?

- А) Веллінгтон
- Б) Окленд
- В) Крайстчерч
- Г) Данідін

Який океан омиває Австралію?

- А) Атлантичний
- Б) Індійський
- В) Північний Льодовитий
- Г) Південний

Який природний об'єкт є символом Австралії?

- А) Улуру
- Б) Еверест
- В) Альпи

Г) Карпати

Які острови входять до складу Океанії?

А) Фіджі

Б) Самоа

В) Тонга

Г) Усі відповіді правильні

Основна привабливість Океанії:

А) Пустелі

Б) Тропічні острови

В) Полярні льоди

Г) Степи

У якій країні активно розвивається гейзерний туризм?

А) Австралія

Б) Нова Зеландія

В) Самоа

Г) Тонга

Основний фактор розвитку туризму в Океанії:

А) Промисловість

Б) Природні ресурси

В) Важка індустрія

Г) Видобуток нафти

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Підготуйте коротке повідомлення про Великий Бар'єрний риф як туристичний об'єкт світового значення.

Завдання 2. Заповніть таблицю.

Країна	Основні туристичні ресурси	Основні туристичні центри

Завдання 3. Проаналізуйте роль природних ресурсів у розвитку туризму в Австралії.

Тема 9. Туристичні ресурси Африканського туристичного регіону

Теми доповідей

1. Туристичний потенціал Африканського туристичного регіону.
2. Роль природних ресурсів у розвитку туризму Африки.
3. Сафарі як провідний вид туризму в країнах Африки.
4. Туристичний потенціал Марокко.
5. Особливості розвитку туризму в Тунісі.

Завдання 1. На основі матеріалу лекції визначте основні види туристичних ресурсів Африки та наведіть приклади туристичних об'єктів.

Таблиця 1. Основні туристичні ресурси Африканського туристичного регіону

Вид туристичних ресурсів	Приклади	Туристичне значення
Природні		
Флоро-фауністичні		
Ландшафтні		
Культурно-історичні		

Завдання 2. Проаналізуйте туристичну спеціалізацію країн Африки та заповніть таблицю 2.

Таблиця 2. Туристична спеціалізація окремих країн Африки

Країна	Основні види туризму	Основні туристичні ресурси
Маврикій		
Туніс		
Марокко		
Кенія		
Танзанія		
ПАР		

Завдання 3. Порівняйте туристичні центри Північної Африки та визначте їх туристичну спеціалізацію.

Таблиця 3. Порівняльна характеристика туристичних центрів Північної Африки

Країна	Основні туристичні центри	Туристичні об'єкти	Види туризму
Туніс			
Марокко			

Завдання 4. Проаналізуйте фактори, що впливають на розвиток туризму в Африканському регіоні.

Таблиця 4. Основні фактори розвитку туризму в Африці

Фактор	Характеристика	Приклад країни
Природні ресурси		
Кліматичні умови		
Культурна спадщина		
Туристична інфраструктура		
Політична ситуація		

Завдання 5. Визначте найвідоміші туристичні об'єкти Африки та їх туристичне значення.

Таблиця 5. Найвідоміші туристичні об'єкти Африки

Туристичний об'єкт	Країна	Тип туризму

Завдання 6. Туристична компанія планує створити новий туристичний маршрут країнами Північної Африки.

Питання:

1. Які країни варто включити до маршруту?
2. Які туристичні об'єкти будуть найбільш цікавими для туристів?
3. Які види туризму можна запропонувати туристам у цьому регіоні?

Завдання 7. Кейс-завдання. Туристична компанія планує розвивати екологічний туризм в Африці.

Завдання:

1. Визначте країни, де доцільно розвивати екологічний туризм.
2. Назвіть природні об'єкти, які можуть стати основою екотуристичних маршрутів.
3. Запропонуйте приклад туристичного маршруту.

Завдання 8. Тестові запитання.

Який вид туристичних ресурсів переважає в Африці?

- А) Культурні
- Б) Природні
- В) Промислові
- Г) Освітні

Яка країна спеціалізується на весільному туризмі?

- А) Марокко
- Б) Маврикій
- В) Кенія
- Г) Судан

Основний вид туризму у Кенії та Танзанії:

- А) Пляжний
- Б) Сафарі
- В) Гірський
- Г) Сільський

Столиця Марокко:

- А) Рабат
- Б) Марракеш
- В) Касабланка
- Г) Фес

Який курорт є популярним у Марокко?

- А) Агадір
- Б) Рим
- В) Стамбул
- Г) Афіни

Карфаген знаходиться у:

- А) Марокко
- Б) Тунісі
- В) Кенії
- Г) Алжирі

Найбільша пустеля Африки:

- А) Гобі
- Б) Сахара
- В) Калахарі
- Г) Наміб

Який вид туризму розвинений у ПАР?

- А) Космічний
- Б) пляжний і гастрономічний
- В) Полярний
- Г) Гірський

Яке місто є туристичним центром Марокко?

- А) Марракеш
- Б) Лісабон
- В) Берлін
- Г) Прага

Основний фактор розвитку туризму Африки:

- А) Природні ресурси
- Б) Промисловість
- В) Видобуток нафти
- Г) Сільське господарство

Який океан омиває Марокко?

- А) Тихий
- Б) Атлантичний
- В) Індійський
- Г) Північний Льодовитий

Яке місто є столицею Судану?

- А) Каїр
- Б) Хартум
- В) Туніс
- Г) Рабат

Який вид туризму розвивається на узбережжі Африки?

- А) пляжний
- Б) Космічний
- В) Полярний

Г) Промисловий

Основна привабливість Африки для туристів:

А) Флора і фауна

Б) Промисловість

В) Заводи

Г) Метро

Який вид туризму пов'язаний із спостереженням за тваринами?

А) Екотуризм

Б) Сафарі

В) Плєжний

Г) Круїзний

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Підготуйте доповідь про туристичний потенціал однієї з країн Африки.

Завдання 2. Заповніть таблицю.

Країна	Основні туристичні ресурси	Основні туристичні об'єкти	Основні види туризму

Завдання 3. Поясніть роль природних національних парків у розвитку туризму в Африці.

Тема 10. Туристично-рекреаційні ресурси Американського туристичного району

Теми доповідей

1. Туристичний потенціал Американського туристичного регіону.
2. Роль національних парків США у розвитку туризму.
3. Основні туристичні ресурси Канади.
4. Туристичний потенціал Мексики.
5. Культурно-історичні пам'ятки цивілізацій майя та ацтеків.

Завдання 1. На основі лекції визначте основні типи туристичних ресурсів регіону та наведіть приклади.

Таблиця 1. Основні туристичні ресурси Американського туристичного регіону

Вид туристичних ресурсів	Приклади	Туристичне значення
Природні		
Флоро-фауністичні		
Ландшафтні		

Культурно-історичні		
Урбаністичні		

Завдання 2. Проаналізуйте туристичні ресурси США, Канади та Мексики та визначте основні види туризму.

Таблиця 2. Туристична спеціалізація країн Північної Америки

Країна	Основні туристичні ресурси	Основні види туризму	Найвідоміші туристичні об'єкти
США			
Канада			
Мексика			

Завдання 3. Визначте найбільш відомі туристичні міста США та їх основні туристичні об'єкти.

Таблиця 3. Найвідоміші туристичні центри США

Місто	Основні туристичні об'єкти	Вид туризму
Нью-Йорк		
Вашингтон		
Чикаго		
Лос-Анджелес		
Сан-Франциско		
Лас-Вегас		

Завдання 4. На основі лекції визначте найвідоміші національні парки та їх туристичне значення.

Таблиця 4. Найвідоміші національні парки США та Канади

Національний парк	Країна	Основні природні об'єкти	Туристичне значення
Єллоустон			
Гранд-Каньйон			
Банфф			
Джаспер			

Завдання 5. Проаналізуйте туристичні ресурси Мексики та визначте їх туристичне значення.

Таблиця 5. Основні туристичні ресурси Мексики

Туристичний об'єкт	Тип ресурсу	Туристичне значення
Канкун		
Акапулько		
Чічен-Іца		
Теотіуакан		

Завдання 6. Визначте основні фактори, що сприяють розвитку туризму в країнах Америки.

Таблиця 6. Фактори розвитку туризму в Американському туристичному регіоні

Фактор	Характеристика	Приклад країни
Природні ресурси		
Культурна спадщина		
Туристична інфраструктура		
Географічне положення		
Розвиток транспорту		

Завдання 7. Ситуація. Туристична компанія планує створити новий туристичний маршрут країнами Північної Америки.

Завдання:

1. Які країни варто включити до маршруту?
2. Які туристичні об'єкти можуть бути найбільш цікавими для туристів?
3. Які види туризму можна запропонувати туристам у цьому регіоні?

Завдання 8. Кейс-завдання. Туристична компанія планує розвивати екологічний туризм у Канаді.

Завдання:

1. Визначте регіони Канади, де доцільно розвивати екотуризм.
2. Назвіть природні об'єкти, які можуть стати основою туристичних маршрутів.
3. Запропонуйте приклад туристичного маршруту.

Завдання 9. Тестові запитання

1. Яка країна є світовим лідером за кількістю внутрішніх туристичних подорожей?

- А) Канада
- Б) США
- В) Мексика
- Г) Бразилія

2. Найстаріший національний парк світу:

- А) Банфф
- Б) Єллоустон
- В) Гранд-Каньйон
- Г) Йосеміті

3. Столиця США:

- А) Нью-Йорк
- Б) Чикаго
- В) Вашингтон
- Г) Лос-Анджелес

4. Найбільший водоспад на кордоні США та Канади:
 - А) Ніагарський
 - Б) Вікторія
 - В) Анхель
 - Г) Ігуасу
5. Найбільший художній музей Нью-Йорка:
 - А) Лувр
 - Б) Метрополітен-музей
 - В) Ермітаж
 - Г) Прадо
6. Найбільша країна за площею в Американському регіоні:
 - А) США
 - Б) Канада
 - В) Мексика
 - Г) Бразилія
7. Найбільш відомий курорт Мексики:
 - А) Канкун
 - Б) Ріо-де-Жанейро
 - В) Ліма
 - Г) Сан-Хуан
8. До яких цивілізацій належать піраміди Чічен-Іца?
 - А) Майя
 - Б) Інки
 - В) Ацтеки
 - Г) Обидві відповіді
9. У якій країні розташований національний парк Банфф?
 - А) США
 - Б) Канада
 - В) Мексика
 - Г) Чилі
10. Яке місто відоме казино та гральним бізнесом?
 - А) Нью-Йорк
 - Б) Чикаго
 - В) Лас-Вегас
 - Г) Сан-Франциско
11. Яке місто є головним фінансовим центром США?
 - А) Чикаго
 - Б) Нью-Йорк
 - В) Бостон
 - Г) Філадельфія
12. Основний вид туризму у Канаді:
 - А) Космічний
 - Б) Природно-орієнтований
 - В) Промисловий

Г) Релігійний

13. Яке місто є столицею Мексики?

А) Канкун

Б) Мехіко

В) Гвадалахара

Г) Тіхуана

14. Найглибший каньйон США:

А) Великий каньйон

Б) Колорадський

В) Йосемітський

Г) Аппалачський

15. Основний фактор розвитку туризму в Мексиці:

А) Сільське господарство

Б) пляжні ресурси та культурна спадщина

В) Промисловість

Г) Видобуток нафти

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Підготуйте повідомлення про туристичні ресурси США, Канади або Мексики.

Завдання 2. Заповніть таблицю.

Країна	Основні туристичні центри	Основні туристичні ресурси	Основні види туризму

Завдання 3. Поясніть, чому США є одним із лідерів світового туризму.

Рекомендована література

1. Грановська В. Г., Морозов О. В., Крикунова В. М., Морозова О. С. Туризм і природно-рекреаційний потенціал : словник-довідник. Одеса : Олді+, 2025. 108 с.
2. Дорошко М. С. Країнознавство: країни пострадянського простору, Європи і Північної Америки : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т, 2019. 312 с.
3. Екологічна рекреація у національних природних парках : навчальний посібник. / Б. В. Кректун, П. Р. Хірівський, О. Я. Іщенко та ін. Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2025 264 с. URL: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/11/Krektun_Ekorekreatsiia_2025.pdf
4. Мальська М. П., Бригілевич Г. М. Міжнародний курортний спаменеджмент : навчально-методичний практикум. Київ : Каравела, 2025. 114 с. URL: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/05/Malska_Bryhilevych_-Mizhn_kurortn_spamendzhment_praktykum_2025.pdf
5. Мальська М. П., Гамкало М. З., Бордун О. Ю. Туристичне країнознавство. Європа : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2021. 224 с.
6. Мальська М., Паньків Н. Туристично-ресурсний потенціал території : підручник. Київ : Видавець ФОП Піча Ю. В., 2023. 534 с.
7. Монастирський В. Р. Природні ресурси і рекреаційні комплекси світу : навчальний посібник. Львів : ННБК “АТБ”, 2022. 200 с. URL: <https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/06/Monastyrskyy-Pryrodni-resursy-RK-svitu-book-2022.pdf>
8. Огієнко А. В. Туристично-рекреаційний потенціал регіону: економічний та організаційний аспекти : монографія. Миколаїв : МНАУ, 2020. 340 с.
9. Семенов В. Ф. Туристичне країнознавство : навч. посібник. Одеса : Атлант, 2019. 392 с.
10. Стафійчук В. І. Рекреалогія : навчальний посібник. Одеса : Олді+,

2025. 428 с.

11. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство : навч. посіб. Київ : Олді плюс, 2020. 808 с.
12. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство. Т. 1. Європа : навчальний посібник. Одеса : Олді+, 2021. 282 с.
13. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство. Т. 2. Азія та Океанія. Одеса : Олді+, 2021. 190 с.
14. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство. Т. 3. Америка. Одеса : Олді+, 2021. 270 с.
15. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство. Т. 4. Африка і Близький Схід. Одеса : Олді+, 2021. 280 с.
16. Туристичне країнознавство : підруч. / за ред. А. Ю. Парфіненко, В. І. Сідорова, О. О. Любіцевої. Київ : Знання, 2015. 552 с.
17. Турчин Я. Б. Країнознавство : навч. посіб. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 276 с.
18. Уварова Г. Ш., Мелько О. Ф. Туристичне країнознавство : навч. посіб. Київ : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2022. 410 с
19. Федорченко В. К., Мініч І. М. Організація туризму в Україні: регіональні аспекти : навчальний посібник. Київ : Ліра-К, 2021. 338 с.
20. Ярмоменко С. Г. Туристичні ресурси України : навчальний посібник. Одеса : Олді+, 2021. 472 с.

Інформаційні ресурси

1. Глосарій термінів Європейського Союзу URL: www.europa.dovidka.com.ua.
2. Міністерство закордонних справ України. URL: <http://www.ukraineu.mfa.gov.ua/eu>.
3. Організація Північно-Атлантичного договору. URL: <http://www.nato.int>.
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України Державної служби туризму і курортів. – URL : www.ukrstat.gov.ua.
5. Офіційний сайт Державної служби туризму і курортів України. – URL : www.tourism.gov.ua.

6. Представництво України при Європейському Союзі URL: <http://www.ukraine-eu.mfa.gov.ua/eu>.

7. World Tourism Organization [Електронний ресурс] // URL: <http://www.worldtourism.org> World Travel & Tourism Council [Електронний ресурс] // URL: <http://www.wttc.org>.

Навчальне видання

ТУРИСТИЧНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО

методичні рекомендації

Укладач:

Олійник Тетяна Георгіївна

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 2.5

Тираж 20 прим. Зам. № _____

Надруковано у видавничому відділі

Миколаївського національного аграрного університету

54008, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013р.